

ODBOR REGULÁCIE ELEKTROENERGETIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 0006/2023/E-EU
Číslo spisu: 5412-2023-BA

Bratislava 14. 12. 2023

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky, ako orgán príslušný na konanie podľa § 9 ods. 1 písm. b) druhého bodu a § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 15 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov v spojení s čl. 16 ods. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou vo veci udelenia výnimky z čl. 16 ods. 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou

r o z h o d o l

podľa § 13 ods. 2 písm. m) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov v spojení s čl. 16 ods. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou tak, že prevádzkovateľovi prenosovej sústavy **Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.**, Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141

u d e ľ u j e v ý n i m k u

na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 z čl. 16 ods. 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou tak, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy **Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.**, Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 bude v období od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024:

- ponúkať **minimálne 60 % kapacity minimálne 80 % obchodných intervalov v roku 2024** pre nasledujúce kritické prvky prenosovej sústavy:
 - V477 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL),
 - V478 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL).

2. ponúkať **minimálne 50 % kapacity minimálne 80 % obchodných intervalov v roku 2024** pre nasledujúce kritické prvky prenosovej sústavy:
 - a) V490 Veľký Ďur – Levice,
 - b) V491 Veľký Ďur - Levice.

3. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy **Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.**, Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 **nemusí** postupovať podľa výnimky z čl. 16 ods. 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou udelenej v bode 1 a 2 výrokovej časti tohto rozhodnutia, ak
 - a) existuje oprávnená potreba udržiavať činnosť vzájomne prepojených energetických systémov v rámci bezpečnostných limitov, alebo
 - b) je identifikovaný kritický prvok prenosovej sústavy primárne slúžiaci na vyvedenie výkonu z elektricky blízkeho výrobného zdroja, ktorý zaťažuje predmetný kritický prvok vysokou hodnotou toku vyplývajúceho z interných výmen, čo neumožňuje poskytnutie kapacity v požadovanom rozsahu, alebo
 - c) v zmysle organizácie opatrení na zabezpečenie vyvedenia výkonu a zásobovania vlastnej spotreby jadrových elektrární Mochovce a Jaslovské Bohunice, by bola ohrozená jadrová bezpečnosť, alebo
 - d) prebieha plánovaná údržba, alebo došlo k výpadku vedenia v elektrizačnej sústave Maďarska s negatívnym vplyvom na hodnoty zaťaženia kritických prvkov prenosovej sústavy uvedených v bode 1 a 2 výrokovej časti tohto rozhodnutia alebo v prípadne vysokého importu elektriny Maďarska, alebo
 - e) je ohrozená bezpečnosť prevádzky prenosovej sústavy z dôvodu neplnenia základného bezpečnostného kritéria N-1.

Odôvodnenie:

Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, odboru regulácie elektroenergetiky (ďalej len „úrad“) bola dňa 17. 08. 2023 listom č. PS/2023/012437 doručená žiadosť o udelenie výnimky z čl. 16 ods. 8 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 (ďalej len „žiadosť“), zaevidovaná pod podacím číslom úradu 31080/2023/BA, od prevádzkovateľa prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 (ďalej len „regulovaný subjekt“). Dňom doručenia žiadosti úradu bolo v zmysle § 15 ods. 2 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) v spojení s § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) začaté konanie o vecnej regulácii vo veci udelenia výnimky z čl. 16 ods. 8 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou pre kalendárny rok 2023.

Prílohou č. 1 žiadosti regulovaného subjektu je dokument s požiadavkami národných regulačných orgánov na minimálny obsah žiadosti o udelenie výnimky odsúhlasený národnými regulačnými orgánmi členských štátov Európskej únie (ďalej len „členské štáty“) dňa 26. 06. 2020 na Energetickom regulačnom fóre (ďalej len „požiadavky na obsah žiadosti“), na základe ktorého musia žiadosti o výnimku spĺňať aspoň tieto minimálne požiadavky:

- 1. Dôvod udelenia výnimky, ktorý musí byť v súlade s princípmi uvedenými v požiadavkách na obsah žiadosti.*
- 2. Jednoznačné uvedenie kritických prvkov prenosovej sústavy, na ktoré sa výnimka uplatňuje.*
- 3. Regulačným orgánom schvaľujúcim žiadosť o výnimku a agentúre pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“) musí byť umožnené vykonávať náležité monitorovanie súladu s čl. 16 ods. 8 nariadenia č. 2019/943 a s výnimkou. Jednoduchá žiadosť o udelenie výnimky je neakceptovateľná, avšak aspoň minimálna úroveň ponúkaných kapacít a riadne monitorovanie úrovne ponúkanej kapacity počas obdobia trvania výnimky musia byť v žiadosti o udelenie výnimky uvedené.*
- 4. Čl. 16 ods. 9 nariadenia č. 2019/943 jednoznačne vyžaduje, aby prevádzkovatelia prenosových sústav zverejnili metodiku a projekty, ktoré poskytnú dlhodobé riešenie príčiny, resp. dôvodu, pre ktorý udelenie výnimky regulovaný subjekt požaduje. Žiadosť o udelenie výnimky musí jednoznačne riešiť príčiny, resp. dôvody udelenia výnimky alebo aspoň obsahovať časový harmonogram príslušnej metodiky a projektov pre ich riešenie. Regulačné orgány schvaľujúce žiadosť o výnimku a ACER berú na vedomie, že uvedení požiadavku nie je možné v niektorých prípadoch, napríklad v prípade, že dôvodom výnimky sú kruhové toky, splniť, čo je nevyhnutné uviesť v žiadosti o udelenie výnimky.*
- 5. Žiadosť o udelenie výnimky musí obsahovať minimálne hodnoty ponúkanej hodnoty kapacity kritických prvkov prenosovej sústavy, ktoré nesmú byť menšie ako hodnoty v predchádzajúcich udelených výnimkách.*

6. Prevádzkovatelia prenosových sústav v regióne na výpočet kapacity sa musia snažiť v maximálnom možnom rozsahu o zosúladenie a harmonizáciu prístupov a výpočtov.

Regulovaný subjekt dňa 14. 09. 2023 listom č. PS/2023/013470 zaevidovaným pod podacím číslom úradu 33618/2023/BA doplnil žiadosť o anglický preklad žiadosti, slúžiaci ako podklad pre účely splnenia povinnosti úradu podľa čl. 16 ods. 9 nariadenia 2019/943, ktorý sa pred udelením výnimky poradí s regulačnými orgánmi ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity.

Úrad sa oboznámil s údajmi a podkladmi v žiadosti a podľa § 29 ods. 1 písm. h) a j) zákona o regulácii a v súlade so zásadou súčinnosti, zásadou materiálnej pravdy v spojení s § 32 správneho poriadku vyzval regulovaný subjekt listom č. 39660/2023/BA zo dňa 10. 11. 2023, aby doplnil v bode 2. písm. d) v časti „Národné projekty“ žiadosti plánované opatrenia na strane regulovaného subjektu za účelom splnenia minimálnej hodnoty poskytnutej kapacity trhu v súlade s čl. 16 ods. 8 nariadenia 2019/943 na kritických prvkoch prenosovej sústavy V477 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL) a V478 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL) a v lehote piatich dní zaslal na úrad upravenú žiadosť o výnimku v slovenskom a anglickom jazyku.

Regulovaný subjekt dňa 15. 11. 2023 listom č. PS/2023/016511, zaevidovaným pod podacím číslom úradu 40368/2023/BA, doručil doplnenú žiadosť v zmysle výzvy úradu, zaslanej listom č. 39660/2023/BA zo dňa 10. 11. 2023 regulovanému subjektu.

Regulovaný subjekt v žiadosti uviedol dôvod na udelenie výnimky, ktorým je zachovanie prevádzkovej bezpečnosti prenosovej sústavy, ktorá by mohla byť ohrozená plnením požiadaviek ustanovených v čl. 16 ods. 8 nariadenia 2019/943, konkrétne významným nárastom početnosti prevádzkových stavov sústavy, kedy by nebolo dodržané základné bezpečnostné kritérium N-1, ktoré je prevádzkovateľ prenosovej sústavy podľa čl. 35 Nariadenia komisie (EÚ) 2017/1485, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy, povinný plniť, ako aj obmedzením možností regulovaného subjektu dynamicky reagovať na nepriaznivé prevádzkové stavy v sústave, keďže minimálna hodnota ponúkanej kapacity na kritických prvkoch prenosovej sústavy vychádzajúca priamo z technických limitov jednotlivých prvkov prenosovej sústavy, by musela byť na úrovni minimálne 70 % z celkovej hodnoty prenosovej kapacity kritického prvku prenosovej sústavy.

Regulovaný subjekt v žiadosti ďalej uviedol kritické prvky prenosovej sústavy, na ktoré sa výnimka vzťahuje, ako aj minimálne hodnoty ponúkaných kapacít kritických prvkov prenosovej sústavy, spolu s uvedením minimálnej časti počtu obchodných intervalov roku 2024, v ktorých budú minimálne kapacity kritických prvkov prenosovej sústavy ponúkané.

Regulovaný subjekt v žiadosti ďalej uviedol spôsob monitorovania dodržiavania minimálnych hodnôt ponúkaných kapacít kritických prvkov prenosovej sústavy, prostredníctvom zverejňovania výsledkov výpočtov v procese výpočtu kapacity pre denný časový rámec v regióne na výpočet kapacity Core, na webovej stránke spoločnosti JAO.

Regulovaný subjekt ďalej v žiadosti uviedol aj projekty vedúce k plneniu požiadavky uvedenej v čl. 16 ods. 8 nariadenia 2019/943, ktoré sú rozdelené na:

1. Národné projekty:

- a) Pre odstránenie kritických prvkov prenosovej sústavy, vedení V490 Veľký Ďur – Levice a V491 Veľký Ďur – Levice, regulovaný subjekt navrhuje technické riešenie

zaslučkovanie vedenia V492 Veľký Ďur – Horná Ždaňa do elektrickej stanice Levice a prepojenie vedenia V490 Veľký Ďur – Levice s vedením V449 Levice – Göd (HU), čím vznikne vedenie V499 Veľký Ďur – Göd (HU). V čase predkladania žiadosti je uvedené technické riešenie schválené vo forme investičnej požiadavky a bol spustený proces prípravy výberu dodávateľa inžinierskych a projektových prác. Predpokladané uvedenie tohto technického riešenia do prevádzky sa predpokladá v druhom kvartáli roka 2028.

- b) Pre odstránenie kritických prvkov prenosovej sústavy, vedení V477 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL) a V478 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL) regulovaný subjekt aktívne komunikoval s prevádzkovateľom poľskej prenosovej sústavy alternatívne možnosti posilnenia infraštruktúrneho prepojenia na cezhraničnom profile Slovensko – Poľsko, napríklad nové prepojovacie vedenie Varín – Byczyna (PL), avšak táto alternatíva infraštruktúrneho prepojenia bola zo strany prevádzkovateľa poľskej prenosovej sústavy nateraz zamietnutá. Potenciálnym infraštruktúrnym projektom, ktorý by mohol prispieť k navýšeniu prenosovej schopnosti prepojenia na cezhraničnom profile Slovensko – Poľsko, je výmena vodičov na existujúcich vedeniach V477 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL) a V478 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL) na strane prevádzkovateľa poľskej prenosovej sústavy, za vodiče s vyšším nominálnym prúdovým zaťažením, avšak táto rozvojová aktivita je výhradne v kompetencii prevádzkovateľa poľskej prenosovej sústavy.

Je potrebné pripomenúť, že zmena prevodu prístrojových transformátorov prúdu v 400 kV rozvodni Lemešany v priebehu marca 2023 umožnila využiť maximálne prúdové zaťaženia vedení (zvýšenie prúdovej zaťažiteľnosti z pôvodných 1500 A na 2000 A), čo umožňuje plniť na kritických prvkoch prenosovej sústavy, vedenia V477 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL) a V478 Lemešany – Krosno-Iskrzynia (PL), hodnoty ponúkaných kapacít uvedených v bode 1. výrokovej časti tohto rozhodnutia už v priebehu roka 2023.

2. Regionálne projekty:

- a) V roku 2025 je plánované uvedenie koordinovanej validácie v regióne výpočtu kapacít Core pre denný výpočet kapacít na základe toku (z. anglického Day Ahead Flow-based Capacity Calculation), pričom je predpoklad, že koordinovaným aplikovaním nápravných opatrení počas validácie by sa malo obmedziť znižovanie dostupnej prenosovej kapacity na kritických prvkoch prenosových sústav. Doteraz je možné znižovať kapacitu len počas individuálnej validácie, kde pri určitých podmienkach môže dôjsť k neefektívnemu zníženiu kapacity, keďže nasadzovanie nápravných opatrení sa neaplikuje koordinovane.
- b) Ohrozenie prevádzkovej bezpečnosti prepojených prenosových sústav pri plnení čl. 16 ods. 8 nariadenia 2019/943 bude výrazne znížené implementáciou projektu regionálnej koordinácie prevádzkovej bezpečnosti (ďalej len „ROSC“), ktorá je legislatívnou povinnosťou pre prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne výpočtu kapacít Core podľa čl. 76 Nariadenia Komisie (EÚ) 2017/1485, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy. Podľa aktuálneho harmonogramu bude ROSC implementovaný v druhom kvartáli roka 2025, ak bude obsahovať koordinované regionálne posúdenie prevádzkovej

bezpečnosti (ďalej len „CROSA“) len pre denný časový rámec, prípadne v štvrtom kvartáli roku 2025 ak bude implementovaná CROSA pre denný aj vnútrodenný časový rámec zároveň. Predmetné rozhodnutie riadiaceho výboru regiónu na výpočet kapacít Core o implementačnej stratégii CROSA je plánované v priebehu roka 2024.

Na základe uvedeného úrad konštatuje, že regulovaný subjekt splnil minimálne požiadavky a preto úrad rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia.

Úrad je podľa čl. 16 od. 9 nariadenia 2019/943 povinný sa pred udelením výnimky poradiť s regulačnými orgánmi ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity. Podkladom pre regulačné orgány ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity, je žiadosť o udelenie výnimky regulovaného subjektu v anglickom jazyku, ktorý regulovaný subjekt zaslal úradu listom č. PS/2023/016511 zo dňa 15. 11. 2023, zaevidovaným pod podacím číslom úradu 40368/2023/BA.

Úrad dňa 16. 11. 2023 prostredníctvom elektronickej pošty zaevidovanej pod evidenčným číslom úradu 40487/2023/BA informoval regulačné orgány ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity (ďalej len „Core NRAs“) o predložení žiadosti o udelenie výnimky regulovaným subjektom, spolu so zaslaním anglickej verzie žiadosti o udelenie výnimky. Úrad v rámci predmetnej elektronickej pošty umožnil zástupcom Core NRAs vzniesť pripomienky k žiadosti o udelenie výnimky najneskôr do 01. 12. 2023 a vyjadriť formálny nesúhlas so schválením žiadosti o udelenie výnimky najneskôr do 08. 12. 2023.

Úrad v rámci stanovených lehôt neobdržal od zástupcov Core NRAs žiadne pripomienky ani formálny nesúhlas. Na základe tejto skutočnosti má úrad za to, že zástupcovia Core NRAs s udelením výnimky pre regulovaný subjekt súhlasia.

Úrad považuje za preukázané, že v rámci konania o udelení výnimky sú splnené všetky podmienky na udelenie výnimky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov Európskej únie a rovnako všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia..

Úrad v konaní vychádza z podkladov, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu č. 5412-2023-BA.

Na toto konanie sa podľa § 41 zákona o regulácii nevzťahuje ustanovenie § 33 ods. 2 správneho poriadku, pretože úrad vychádzal pri vydaní rozhodnutia iba z podkladov predložených regulovaným subjektom, ktorému sa zároveň vyhovel v plnom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu môže účastník konania podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky. Rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov nadobudlo právoplatnosť, je preskúmateľné súdom.

Mgr. Ing. Martin Lepieš
riaditeľ odboru regulácie elektroenergetiky

Rozhodnutie sa doručí:

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava